

MASTERPIECE

Mijn reis, jouw gids
voor succesvol onderhandelen

Sofiah van Maanen

2017

Write well . Edit often . Make stories
You Only Live Once

For my **MASTERPIECE** *Joshua Navaro*, my son and
inspirator

Auteur: Sofiah van Maanen
Coverontwerp: Corporate Compagnon
ISBN: 9789402168
© Masterpiece

INHOUD

HÉ HALLO

EVEN VOORSTELLEN

ONDERHANDELEN VERGT LEF

WINNEN MET KARAKTER

DURVEN EN DOEN

EXPERIMENTEREN MET FLAIR

VERLIES VALT TE MANAGEN

DE KUNST VAN EEN GOED GESPREK

CROSS-CULTURELE COMMUNICATIE

INCASSEREN EN SCHAKEN

ONDERNEMEN EN ONDERHANDELEN

ZWEVEN OP AARDE

HÉ HALLO

Wat onwerkelijk dat je nu dit boek begint te lezen. En wat ontzettend magisch dat ik via deze weg mijn verhaal en visie met je kan delen. Het maakt me trots en tegelijkertijd voelt het alsof ik in m'n nakie op de Erasmusbrug sta. Nog nooit heb ik mijzelf zo bloot gegeven en dat is best spannend voor iemand uit het bedrijfsleven. Daarom hoop ik dat ik je met dit openhartige boek zal verwonderen en dat mijn verhaal kan bijdragen aan de onderhandelingen en het succes in jouw leven.

Je hebt een boek in handen dat geïnspireerd is door enkele van de meest opmerkelijke individuen uit de menselijke geschiedenis. Neelie Kroes, Albert Einstein, Sun Tzu, Socrates, Napoleon Hill, Stephen Covey, Dale Carnegie, Bill Gates en Steve Jobs. De principes in dit boek reiken dan ook veel verder dan een gids voor succesvol onderhandelen. Het gaat om schaken zoals je gewend bent te ademen. Om timing en om snelheid. Ik noem het ondernemen want topverkopers en topondernemers zijn de beste schakers. Mensen die hun inspiratie veel verder en dieper zoeken dan in de puur economische sfeer. Zo zegt Joe Gandolfo, één van de beste verkopers uit de moderne geschiedenis: 'verkoop is voor 2% productkennis en voor 98% mensenkennis'. Hij voegt er nog aan toe dat die 2% productkennis wel ontzettend belangrijk is om zelfs maar op het speelveld toegelaten te worden. Kijkend naar het verloop van mijn (Treasury) CV, heeft Joe Gandolfo gelijk. Om je een paar bizarre voorbeelden te geven: ik was elf jaar toen ik ondanks de leeftijd vereiste van 15+, mijn eerste baan bemachtigde bij het Rotterdams Dagblad. Op

mijn veertiende solliciteerde ik voor verkoopster in één van de hipste schoenenwinkels van Rotterdam. 17+ stond erbij, toch werd ik aangenomen. Als begin twintiger solliciteerde ik bij een grote discotheek in de stad. Enkel ervaren horeca kandidaten kwamen in aanmerking, ook hier werd ik aangenomen. Mijn loopbaan in Treasury ben ik gestart op m'n 23e verjaardag. Een startdatum die ik uitkoos als symbool voor het bemachtigen van de baan als assistent Treasurer bij het grootste ziekenhuis van Nederland. HBO/WO diploma en minimaal drie jaar relevante werkervaring waren vereisten voor de functie. Zonder diploma noch enige werkervaring werd ik na twee gesprekken aangenomen, op basis van potentie en in ruil voor committment. Ik studeerde destijds Bedrijfseconomie aan een Hogeschool in Rotterdam. Een voltijd opleiding met reguliere weekroosters, die lastig te combineren waren met mijn parttime baan als assistent Treasurer. De examen commissie van de Hogeschool was het daarmee eens. Het creëren van een Treasury onderwijsmodule, in ruil voor vrijstelling van aanwezigheidsplicht werd zo een bindende overeenkomst. Treasury minors (afstudeer specialisaties) bestonden toen nog niet op Hogescholen. Maar ik moest en zou als Treasury specialist afstuderen. Dus binnen twee jaar studeerde ik cum laude af, met een negen als eindcijfer voor mijn Treasury scriptie. Om vervolgens linea recta door te stromen naar een postdoctorale Treasury Management opleiding aan een universiteit in Amsterdam. Een master titel was niet nodig, want ik had werkervaring. En het feit dat ik geen grijze baard had, was doorslaggevend voor mijn toelating. Zo ontstond het doel om voor mijn 30^e door te groeien in de functie van Treasurer. Wat niet geheel zonder slag of stoot is verlopen, maar uiteindelijk wel is gelukt. De droom om een boek te schrijven bestaat veel langer, maar

diende door gebrek aan inhoud eerder geen doel. Totdat ik via mijn CV, het succes van mijn loopbaan ontdekte. De kunst van het onderhandelen, en de rode draad van het boek dat je nu voor je hebt. De titel van dit boek is wellicht een beetje misleidend, omdat ik mijn verhaal autobiografisch beschreven heb. Daarom is het belangrijk om altijd alles in twijfel te trekken. Ik hoop in ieder geval dat ik je met dit boek kan leren, om jezelf te overtreffen in het schaakspel van je leven. Ik wil je inspireren, je laten lachen en je laten beseffen dat fouten maken niet erg is. Wat er uiteindelijk toe doet is, hoe je vervolgens omgaat met de consequenties van die fouten en welke wegen je besluit te bewandelen. Want doelen bereik je nu eenmaal via omwegen. En dromen, die laat je zelf uitkomen. Het is aan jou, om daar een onvergetelijke reis van maken. Bovenal hoop ik dat je dit boek met net zoveel plezier hebt gelezen, als ik het geschreven heb. Want ondanks de confrontatie met mijzelf, heb ik vooral genoten van het proces.

Masterpiece your life. By all means.

Sofiah van Maanen

- Write well, edit often. Make stories. You only live once. -

EVEN VOORSTELLEN

Mijn naam is Sofiah van Maanen, en ik ben op 16 november 1986 geboren in het voormalig Clara ziekenhuis te Rotterdam. Naast het Feyenoord voetbalstadion de Kuip, in 010 'Zuid. 1986 is het jaar waarin Flevoland tot de 12^e provincie van Nederland werd benoemd, en de spoorlijn van Amsterdam naar Schiphol werd geopend. Tegelijkertijd traden Spanje en Portugal toe als lid van de Europese gemeenschap, en introduceerde De Nederlandsche Bank een biljet van 250 gulden, die in gebruik bleef tot de overgang naar de Euro in 2002. In 1986 duikt het brain-virus op, het eerste computervirus in de geschiedenis dat zich via diskettes verspreidt. In Nederland en België vindt een totale zonsverduistering plaats en tegelijkertijd opent attractiepark de Efteling de Fatamorgana. Als eerste kind van Esma Ruhuputty en Pieter van Maanen, ben ik geboren als Millennial in een flexibele generatie Y met een 'digital mindset'. Het is de meest etnisch diverse generatie, die is opgegroeid in een tijd met veel verandering en snelle ontwikkelingen.

Mijn moeder komt uit Friesland, zij is in het dorp Balk geboren. Nadat haar ouders (ex-KNIL "Koninklijk Nederlands Indisch Leger" gezin uit Ambon) als 1^e generatie Molukkers in Nederland arriveerden, groeide zij haar eerste jaren op in kamp Wyldenmerck. Een geïsoleerde plek in een Nederlands bosgebied, waar zij met een gezin van tien mensen in een barak van een paar vierkante meter heeft gewoond. Later, toen de Nederlandse regering te kennen gaf dat het tijdelijke verblijf van de Molukkers permanent werd, verhuisde mijn moeder op 4-jarige leeftijd

naar Waalwijk. Een dorp in Brabant, waar vijftien Molukse gezinnen bij elkaar woonden en destijds de Islamitische Molukse gemeenschap van Nederland vormde. Deze gemeenschap kreeg een eigen moskee. De vader van mijn moeder, opa Yayam Ruhuputty, was hier destijds Imam. Naast zijn rol als geestelijk leider, werkte hij in een schoenenfabriek. Zo genoot opa Yayam twee inkomsten, waarmee hij zijn grote gezin onderhield. Hij was een vooruitstrevende man die o.a. bekend stond om zijn contacten met Nederlanders en de Christelijke Molukse gemeenschap in Nederland. Dit kwam omdat hij zijn rijbewijs in Nederland snel behaald had, en daarnaast had hij zich de Nederlandse taal vloeiend eigen gemaakt. Ook liet hij zijn zeven dochters studeren in grote steden en moedigde hij het behalen van hun rijbewijzen aan. Zo vertrok mijn moeder op 18-jarige leeftijd naar Rotterdam. De stad waar haar ouders 27 jaar eerder van de Fairsea boot aan wal waren gestapt. Mijn moeder zou verpleegkundige worden en woonde op kamers in het voormalig Zuider Ziekenhuis. De plek waar mijn ouders elkaar tijdens hun studie ontmoet hebben. Mijn vader is een ras Rotterdammer. Zo'n eentje die opgroeide in Rotterdam-Zuid en op zondagen na een Feyenoord wedstrijd, het stadion leegruimde als heitje voor een karweitje. Mijn vader bracht zijn jeugd voornamelijk door op het winkelcentrum Zuidplein, en tijdens schoolvakanties werkte hij in de postkamer van de Meneba. Dat is die grote meelfabriek aan de Maashaven in Rotterdam-Zuid, waar zijn vader en mijn opa Joop van Maanen, als voorman werkte. Op 17-jarige leeftijd kwam mijn vader via een advertentie in het Rotterdams Dagblad, terecht in een werk-leertraject bij het Zuider Ziekenhuis. Mijn vader, zijn vader opa Joop en eigenlijk iedereen binnen familie van Maanen, komt uit Rotterdam. De moeder van mijn vader,

oma Bep, komt uit Zeeland en ken ik alleen van foto's. Ze stierf voordat ik twee jaar werd. Een paar dagen na de geboorte van mijn broertje Jaquba, met wie ik 1,5 jaar in leeftijd scheel.

De eerste vier jaar van mijn leven, woonde ik met mijn ouders in een herenhuis tegenover de Meneba. Ze zijn jong getrouwd. Mijn moeder was negentien jaar en mijn vader twintig. Samenwonen was in die tijd geen optie. Zeker niet voor mijn moeder, de één na jongste dochter van een Molukse Imam in Nederland. Mijn vader is destijds dan ook bekeerd tot moslim, maar trouwde mijn moeder uit onvoorwaardelijke liefde. Tot op de dag van vandaag (ikzelf ben nu 30 jaar) zijn mijn ouders gelukkig getrouwd. De religieuze huwelijksinzegening vond plaats in het dorp Ridderkerk. De plaats waar opa en oma Ruhuputty inmiddels woonden. Samen met vier andere gezinnen waren zij vanuit Brabant naar Ridderkerk verhuisd. Nadat hun huis door andere Molukse families uit Waalwijk was aangevallen. Dit verhaal heb ik meegekregen van mijn moeder, die de ellende van dichtbij heeft beleefd. Wat er toen is gebeurd valt nooit recht te zetten maar ik ben het met de tijd wel beter gaan begrijpen. Het ging om de 1^e en 2^e generatie Molukkers in Nederland. De grondleggers van mijn vrijheid, toekomst en rijke geschiedenis. Opa en oma Ruhuputty komen uit het dorp (kampong) *Tial*, van het eiland (nusa) *Ambon (Amboina)* op de Molukken (*Maluku tanah air ku*). In de afgelopen dertig jaar, ben ik daar in totaal vier keer geweest. Waarvan drie keer samen met mijn ouders en de laatste keer zelfstandig. Kampong *Tial* heeft een Islamitische (amapati) en een Christelijke (amalatu) gedeelte. Het Islamitische gedeelte grenst aan kampong *Tenga-Tenga* (amapati), en het Christelijke gedeelte aan kampong *Suli* (amalatu). Kampong *Tial* is

bondgenoot (pela) met de Christelijke kampongs *Hulaliu, Paperu, Tiouw, Sila en Asilulu*. In het verleden werden pela-bondgenootschappen gesloten wanneer dorpen elkaar hadden gesteund in tijden van oorlog of wanneer er bijzondere gebeurtenissen plaatsvonden die het sluiten van een bondgenootschap tot gevolg hadden. Ook dorpen met een verschillende religieuze achtergrond, kunnen pela van elkaar zijn. De regels van het bondgenootschap (wederzijdse hulp en respect) gelden voor alle bewoners van de betrokken dorpen. Als je pela bent, mag je niet met elkaar trouwen. Ook in Nederland houden Molukkers de traditie van de pela in ere. Als je pela bent van elkaar voelt dat als familieband. Je helpt en steunt elkaar. Op de Molukken komen regelmatig bijeenkomsten voor die 'Panas Pela' genoemd worden. Dit betekent letterlijk: het opwarmen van de pela. Door middel van zo'n ceremoniële bijeenkomst wordt het bondgenootschap, dat soms al honderden jaren oud is, vernieuwd.

1992, Tial – Ambon Maluku. Samen met mijn broer Jaquba en pleegbroer Laba.

Mijn afkomst en geschiedenis is mij met de paplepel ingegoten. En ondanks ik een Nederlandse vader heb, ben ik volgens Molukse normen en waarden opgevoed. Daarbij speelt trots en schaamte een grote rol. Van mijn 4^e tot mijn 11^e bezocht ik op zondag de moskee in Ridderkerk, om Arabisch te leren lezen. Mijn werkstukken en spreekbeurten op school hield ik altijd over de RMS (*Republiek Maluku Selatan*) en de geschiedenis omtrent de komst van Molukkers in Nederland. Iedereen moest weten wie ik was, waar ik vandaan kwam, en waarom ik zo trots

was op mijn roots. Ik was namelijk een kleinkind van HJ. Husen Ruhuputty, een Molukse ex KNIL-militair. En daarom verbonden aan de eerste etnische bevolkingsgroep in Nederland, die ondanks de beruchte treinkapingen en gijzelingen succesvol geïntegreerd is. Mijn Nederlandse klasgenoten moesten weten wie ik was, en vooral waaróm ik met hen in de klas zat. Ik spreek dan ook vloeiend Maleis, en ik ben muzikaal grootgebracht met trommels (tifa's), gitaren, keyboards en microfoons. Met z'n dertigen jammen in een studio was tijdens mijn jeugdige weekenden heel normaal. Een podium inclusief band in de woonkamer van een rijtjeshuis, kwam ook vaak voor. Mijn rol was zingen. Verder heb ik op jonge leeftijd leren koken. Nasi kuning (gele rijst) 1 kg, sambal goreng (pittige aardappeltjes) 2kg, sayur boontjes (groente) 3kg, zestig loempia's per bakronde. Ik kan uitgebreid koken, maar dan wel voor minimaal tien personen.

Ondanks ik met mijn ouders in Rotterdam woonde, heb ik mijn jeugd voornamelijk doorgebracht in het dorp Ridderkerk. Naast Rotterdam, waar het merendeel van mijn Molukse familie woont. Daar kwam ik elke dag, en ik ben opgegroeid met zeven neven om mij heen. Op mijn 4^e, verhuisde ik met mijn ouders naar een eengezinswoning in Beverwaard. Dat is een wijk in Rotterdam-Zuid, begrensd aan het dorp Ridderkerk. In Ridderkerk zat ik op de basisschool, volgde ik het voortgezet onderwijs (HAVO/VWO), deden mijn ouders boodschappen, logeerde ik bij familie en ging ik om met klasgenoten. Het dorp was voor mij een beschermde omgeving met een grote sociale controle, waarin veel over elkaar gesproken werd. Ik voelde mij thuis in de Molukse gemeenschap. Natuurlijk heb ik als puber ook veel in het centrum van Rotterdam

rondgehangen en de nodige streken uitgehaald. Ik was een jaar of dertien toen dat begon. Graffiti kladderen langs snelwegen, mijn ouders verrassen met een telefoonrekening van 1200 gulden, te laat of niet thuiskomen, stiekem piercings laten zetten, nachtclubs bezoeken en vooral heel veel spijbelen. Ondanks mijn ouders mij tamelijk vrij hebben opgevoed (alles was bespreekbaar), zocht ik regels en grenzen zoveel mogelijk op. Om deze vervolgens finaal te overtreden. Een fase die gelukkig niet heel lang heeft geduurd, omdat ik op mijn 15^e een relatie kreeg met een jongeman van 22 jaar. Met wie ik op mijn 19^e trouwde en waarvan ik op mijn 21 gescheiden ben. Love happens. Met hem heb ik zo'n zeven jaar leven gedeeld, en hij was mijn eerste grote liefde. Van verloven op het eiland Sardinië in Italië, waar zijn vader vandaan komt. Tot aan trouwen in de Molukse moskee te Ridderkerk. Het dorp cq. Molukse gemeenschap, waar de families van onze moeders vandaan kwamen. Alles verliep traditioneel, volgens religie en conform Molukse normen en waarden. Zo ging dat nu eenmaal en zo wilden wij dat destijds ook graag. De bruiloft telde drie dagen feest, een gebeurtenis waarbij ongeveer 400 mensen getuige zijn geweest. Rotterdam verlaten voor een leven in de Molukse gemeenschap te Ridderkerk? Geen probleem, ontzettend hard geprobeerd maar uiteindelijk niet gelukt. Het was een hartverscheurende scheiding, die mij de kans gaf om mijn leven anders vorm te geven.

Ik ben toen weer terug verhuisd naar Rotterdam. Inmiddels was ik 21 jaar. De eerste maanden heb ik tijdelijk bij mijn ouders gewoond, daarna op kamers in Rotterdam Noord en vervolgens huurde ik vier jaar lang een studio bij Cité People Building. Destijds een nieuw